

FÖRETAGSJURISTERNA

JURISTFIRMAN DAN-LOUIS SCHNEIDER AB

Högsta Förvaltningsdomstolen
Birger Jarls torg 13
Box 2293
103 17 Stockholm

HÖGSTA FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN
Bered Enhet 4

INKOM: 2020-07-05
MÅLNR: 6184-19
AKTBIL: 7

Stockholm 2020-07-05

Ang. mål nr 6184–19, enhet 4, Skatteverket ./ Sylvie Msellati

KLAGANDE

Skatteverket

MOTPART

Sylvie Msellati, 19680719-4268

Ombud

Jur kand Dan-Louis Schneider
Företagsjuristerna – Juristfirman Dan-Louis Schneider AB
Melodislingan 22, våning 2
115 51 Stockholm

Med anledning av föreläggande att yttra mig över Skatteverkets överklagande får jag i egenskap av ombud för Sylvie Msellati framföra följande yrkanden och i övrigt yttra mig enligt följande.

Inställning

Sylvie Msellati bestrider Skatteverkets yrkande och får för egen del framställa följande yrkanden.

FÖRETAGSJURISTERNA

Yrkanden

1. Sylvie Msellati yrkar i Högsta Förvaltningsdomstolen att Kammarrättens beslut att bifalla hennes byte av efternamn till Montclair skall bestå.
2. Sylvie Msellati yrkar vidare ersättning för rättegångskostnader med stöd av Regeringsformen och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Grunder och omständigheter till stöd för att Kammarrättens beslut skall bestå

Förutom vad Sylvie Msellati åberopat i Förvaltningsrätten och Kammarrätten får hon nu anföra följande.

Bakgrund

Sylvie Msellati är född i Frankrike av franska föräldrar. Sylvies familj har varit bosatta i Frankrike sedan flera generationer tillbaka både på svärdssidan och spinnsidan. Hennes efternamn Msellati klingar dock inte franskt och är svårt att skriva och uttala. Samma förhållanden gäller även i Sverige.

Sylvie Msellati ansökte om namnbyte i Frankrike enligt *Code Civil* art. 61 på grund av att hon upplevde sig diskriminerad i både privatliv och arbetsliv på grund av sitt icke franskt klingande namn i Frankrike, att hennes omgivning hade svårt att skriva och uttala hennes namn och efternamnet väckte frågor om hennes ursprung och efternamnet inbjöd till en mängd olika frågor och en kategorisering av henne som icke-fransk. Detta ledde till besvär och Sylvie Msellati upplevde sig kategoriserad och nedvärderad.

Angående valet av Montclair som nytt efternamn följde Sylvie Msellati franska justitieministeriets riktlinjer och valde Montclair på grund av att efternamnet har samma första bokstav och i övrigt innehåller flera av samma bokstäver (m, l, a, t och i) som Msellati och att det är ett franskt klingande namn och ett relativt vanligt efternamn i Frankrike. Det är dessutom namnet på flera platser både i Frankrike och Nordamerika. Namnet motsvarar ungefär "Ljusberg" på svenska.

Frankrikes justitieministerium erkände att Sylvie Msellati hade ett legitimt intresse enligt *Code Civil* art. 61 att byta efternamn till Montclair och beviljade per nationellt dekret efter en sammantagen bedömning hennes ansökan om namnbyte.

När Sylvie Msellati gjorde sin ansökan om namnbyte i Sverige hade hon redan erhållit ett beslut i Frankrike om namnbyte, ett beslut som är oåterkalleligt d.v.s. Sylvie Msellati kan inte riva upp beslutet.

Det finns anledning att påminna om den verkliga betydelse av namn och identitet innan jag fortsätter att utveckla Sylvie Msellatis talan i Högsta Förvaltningsdomstolen.

namn substantiv ~et, plur. ~, best. plur. ~en namn·et

1 särskilt språkligt uttryck som används för att entydigt utpeka viss person [...]

identitet substantiv ~en ~er

FÖRETAGSJURISTERNA

- 1 överensstämmelse i fråga om varje detalj eller egenskap
 - 2 ställning som viss, entydigt bestämd person markerad av namn, personnummer e.d.
 - 3 (medvetande om) egen existens och särart
- Svensk Ordbok utgiven av Svenska Akademien (2009)

Grundläggande rättigheter

Sylvie Msellati instämmer i Kammarrättens motivering till att låta henne byta efternamn.

Sylvie Msellati menar dock att redan på den grunden att hon erhållit beslut om byte av efternamn i Frankrike skall automatiskt medföra att hon har rätt till byte av efternamn i Sverige. Grunden för detta påstående är att svenska domstolar är skyldiga att respektera det franska beslutet och respektera hennes rätt att fritt röra sig som unionsmedborgare. Dessutom skall domstolarna respektera hennes rätt till privatliv och icke diskriminering som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Hennes rätt att byta efternamn till det efternamn som hon bytt till i hennes födelseland grundar sig också på en mänsklig rättighet såsom Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Det strider också mot effektivitetsprincipen och likabehandlingsprincipen att inte acceptera administrativa namnbyten från ett EU-land till ett annat.

Två namn innebär i praktiken två identiteter. Sylvie Msellati menar att med utgångspunkt i sunt förnuft och reson är den enda rimliga slutsatsen att Sylvie Msellati, som unionsmedborgare med dubbelt medborgarskap i Frankrike och Sverige, ska ha samma namn på båda sina pass.

Det åligger varje medlemsstat i unionen att nationell rätt utformas på ett sätt som tillåter att unionens stadga kan tillämpas i sin fulla kraft, samt att det inte görs omöjligt eller orimligt svårt att utöva sina rättigheter som unionsmedborgare.

Särskilda skäl

Först när Högsta Förvaltningsdomstolen prövat ovanstående och inte funnit att hon med hjälp av EU-rätten eller andra grundläggande rättigheter haft rätt att byta namn, skall Högsta Förvaltningsdomstolen pröva huruvida Sylvie Msellati har särskilda skäl att byta efternamn i enlighet med 13 § lag om personnamn (PNL).

Däremot skall, vad som åberopats om EU-rätt och mänskliga rättigheter, också betraktas utifrån begreppet särskilda skäl. Detta är en teknikalitet.

Som särskilda skäl åberopas även att Frankrikes justitieministerium redan gjort bedömningen att de skäl hon angett för namnbytet är legitima och utfärdat ett nationellt dekret om hennes namnbyte.

Vidare åberopas som särskilda skäl att Sylvie Msellati vid den svenska ansökan om namnbyte redan hade beaktningssvärd anknytning till efternamnet Montclair genom att hon bär namnet lagligen i Frankrike och att det framgår på hennes födelsebevis.

FÖRETAGSJURISTERNA

Dessutom åberopas som särskilda skäl att det är förknippat med avsevärda problem, olägenheter och risker för Sylvie Msellati att samtidigt bära två efternamn och således två olika identiteter. Sylvie Msellati vill gå så långt att det i princip är en omöjlighet.

Beslutet att bevilja Sylvie Msellati byte av efternamn till Montclair har fattats av det franska justitiedepartementet i form av ett nationellt dekret och undertecknats av premiärministern Bernard Cazeneuve och justitieministern Jean-Jacques Urvoas den 5 maj 2017. Det är således inte korrekt som Skatteverket påstått att beslutet fattats av regiondepartementet Bouches-du-Rhône i Frankrike. Efter detta dekret har allmänheten två månader att göra invändning mot dekretet. Någon invändning mot dekretet inkom inte. Efter två månader fastställdes beslutet av Conseil d'Etat med ref.nr 653/07/17. Namnbytesproceduren i Frankrike är således långt mer invecklad än vad Skatteverket vill göra gällande. En mer detaljerad beskrivning av proceduren redogörs längre ner.

När ansökan om namnbytet lämnades in i Frankrike den 21 december 2015 hade inte Sylvie Msellati erhållit svenskt medborgarskap. Namnbytet fick hon beviljat efter det att hon erhållit svenskt medborgarskap. En mer detaljerad tidslinje redogörs längre ner.

Vid ansökan, handskriven, framförde Sylvie Msellati sina skäl till varför hon önskade byta namn, vilket redogjorts för ovan.

Genom att Sylvie Msellati redan har bytt sitt efternamn i sitt födelseland Frankrike, har hon därmed en beaktansvärd anknytning till namnet. Hon har burit namnet sedan namnbytet vann laga kraft i juli 2017. Namnet Montclair återfinns även i hennes födelsebevis, hennes franska pass och franska identitetshandlingar. Bytet i Frankrike är oåterkalleligt. Detta är viktigt att ha i åtanke när man bedömer huruvida hon har särskilda skäl och framgår av prop. 2015/16:180 sid 103.

Det saknar betydelse att, som Skatteverket påstår, Sylvie Msellati inte har någon övrig anknytning till namnet Montclair utöver det faktum att hon bär namnet i Frankrike.

Det vidhålls att besvären och problemen som uppstår med att inneha två identiteter är uppenbara, till skillnad från vad Skatteverket vill göra gällande. De negativa konsekvenserna som uppstår för Sylvie Msellati med anledning av nekat namnbyte är orimliga för att kunna leva ett normalt liv både i privata förhållanden och i yrkeslivet. Konkreta exempel och utförligare resonemang kring detta redogörs längre ner.

Eftersom förändringen för dispens har ändrats från "synnerliga skäl" till "särskilda skäl" är det uppenbart att lagstiftaren har avsett att göra dispensmöjligheterna vidare än förut. Även om äldre domar baserat på den tidigare namnlagen har någon vägledning, betyder inte detta att prövningen inte skulle vara mer generös. EU-rätten ligger fast och särskilda skäl skall även tolkas utifrån ett EU-perspektiv. EU-perspektivet bygger i sin tur på Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, artikel 8 om rätt till skydd för privat- och familjeliv.

*"1. Var och en har rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens.
2. Offentlig myndighet får inte ingripa i denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den nationella säkerheten, den*

FÖRETAGSJURISTERNA

allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välstånd, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.”

Bara för att Högsta Förvaltningsdomstolen skulle bevilja Sylvie Msellati namnbyte innebär inte detta att dispensmöjligheten öppnas upp helt och hållet som Skatteverket vill göra gällande.

Varje ärende måste behandlas för sig. Därför skapas inga generella undantag.

Hinder enligt 15 § 6 PNL och 15 § 1 PNL – Förväxlingsrisk

Vad gäller jämförelsen med Dansonmålet (PBR mål 01-326) kan sägas följande. Sylvie Msellati har inte ansökt om namnbyte i Frankrike för att detta skulle vara en genväg till namnbyte i Sverige. Tvärtom, är ansökningsproceduren i Frankrike långt mer invecklad än i Sverige. Dessutom var Sylvie Msellatis anknytning till Frankrike långt större än hennes anknytning till Sverige. Det är mer naturligt att hon vill byta namn i det land som utfärdar hennes pass och identifikationshandlingar. En stor skillnad som man skall ha i åtanke är att Sylvie Msellati är unionsmedborgare till skillnad från omständigheterna i Dansonmålet.

Efternamnet Montclair är som tidigare hävdats ett vanligt namn i Frankrike, Kanada, Belgien, U.S.A. med flera länder. Namnets särprägel ska ses utifrån ett internationellt perspektiv eller för att se det på ett snävare sätt, ett europeiskt perspektiv. Man kan inte påstå att bara för att ett namn är mindre vanligt i Sverige att det är särpräglad av denna anledning.

Av RÅ 1986 ref 14 framgår att särpräglighet inte är ett hinder vid synnerliga skäl, varför det ännu mindre skulle vara ett hinder vid särskilda skäl.

När man ser på tidslinjen av Sylvie Msellatis ansökan, som redogörs för nedan, är det uppenbart att Sylvie Msellati inte haft någon baktanke med sitt namnbyte i Frankrike för att på så vis få en genväg till svenskt namnbyte eller kringgå de svenska namnreglerna. Hon har inte haft någon tanke på renomménutnyttning på något originellt svenskt namn. Namnbytet i Frankrike skulle skett oberoende hennes ansökan om svenskt medborgarskap.

Vid en helhetsbedömning framgår att Sylvie Msellatis intresse av att byta efternamn i Sverige skall gå före de motstående intressena som är konsekvensen av ett förväxlingsbart efternamn eller förväxlingsbar firmaregistrering i linje med Kammarrättens dom.

Det är uppenbart att Sylvie Msellatis skäl att byta efternamn väger tyngre än den eventuella förväxlingsrisken enligt 15 § PNL. Kammarrättens beslut är tydlig på denna punkt.

Det kan också ifrågasättas om någon annans rätt till namnet verkligen får stå tillbaka.

Hinder enligt 14 § 1 PNL – Förnamn

Det vidhålls att namnet Montclair inte har förnamnskaraktär och hänvisar till Kammarrättens beslut. Namnet Montclair är ett franskt efternamn och används inte som förnamn i Frankrike. Det är således ett familjenamn och inte ett förnamn. Kammarrättens slutsats är riktig och rimlig.

FÖRETAGSJURISTERNA

Administrativt namnbyte

Skatteverket kan inte vägra att erkänna Sylvie Msellatis ansökan om namnbyte endast på grund av att det skett på hennes eget initiativ. EU-domstolen skriver 2 juni 2016 i mål C-438/14 Bogendorff von Wolffersdorff p. 58 *“Vägran att erkänna klagandens brittiska namn kan således inte motiveras endast på grund av att namnändringen skett på klagandens eget initiativ och utan att beakta orsakerna till namnbytet.”*

Det är riktigt att regelverket är olika för ett administrativt förfarande och ett förfarande avseende familjerättsanknytning. Däremot är det ett annat förfarande när personen i fråga redan har bytt efternamn i ett annat EU-land jämfört med att ansökan inte grundas på att så är fallet. Med detta vill sägas att svenska myndigheter måste respektera det franska beslutet. 13 § PNL är tänkt utifrån att en svensk person vill byta efternamn i Sverige, utan att inneha ett annat namn i en annan stat. Sylvie Msellatis situation är därför mer lik ett internationellt förfarande enligt 30 § PNL. Den tar sikte på de situationer då en tillämpning av lagens andra bestämmelser skulle leda till att någon nekas att här få ett namn som han eller hon bär i enlighet med den andra namntraditionen, se prop. 2015/16:180 sid 69. Vid ett administrativt namnbyte i en annan stat kan normalt hänsyn inte tas till samma faktorer som i Sverige, t.ex. någon annans här i landet skyddade firma eller varumärke, se prop. 2011/12:12 sid 17. Vid dubbelt medborgarskap såsom i Sylvie Msellatis fall, tar namnlagen inte tillräcklig hänsyn till namnskicket i det andra landet, se Ju2005/2948/L2. Sylvie Msellati skall bedömas utifrån att hon är en unionsmedborgare samt att ett annat synsätt skulle vara diskriminerande mot henne och strida mot likabehandlings- och effektivitetsprincipen.

Oförutsägbara variationer i handläggningstid ger olika resultat

Om namnbytet i Frankrike skulle blivit klart under handläggningstiden för svenskt medborgarskap så hade Sylvie Msellati kunnat använda det nya namnet som en uppdatering i hennes ansökan om svenskt medborgarskap, varvid namnbytet skulle vara ett faktum i Sverige. I sådant fall skulle Sylvie Msellati inte behövt byta efternamn i Sverige. Beslutet om svenskt medborgarskap skulle då skett i namnet Sylvie Montclair. I sådant fall skulle det inte skett en prövning huruvida Sylvie Montclair varit förväxlingsbart med Montclair AB. En mer detaljerad beskrivning av händelseförloppet finns längre ner.

Vid tillfället då Sylvie Msellati ansökte om svenskt medborgarskap, uppskattade Migrationsverket att tiden för beslut var 18 månader. I själva verket tog det 15 månader.

Vid tillfället då Sylvie Msellati ansökte om namnbyte i Frankrike fanns ingen officiell uppskattning av handläggningstiden. Dock hade en bekant till henne nyligen genomfört samma ansökan och fått ett beslut efter cirka 3 månader. Beslutet om Sylvie Msellatis namnbyte dröjde dock 17 månader.

Det är således konstaterat att oförutsägbara variationer i handläggningstiderna för dessa processer som pågick samtidigt hade kunnat ge andra resultat. Notera att det resultat som nu har inträffat är till tydlig nackdel för Sylvie Msellati jämfört med andra möjliga resultat.

Olägenheter och besvär till följd av dubbla identiteter

FÖRETAGSJURISTERNA

Det finns många konkreta situationer där Sylvie Msellati måste ange både sin franska och svenska identitet. Det finns också situationer där Sylvie Msellati måste välja en identitet under ovissa förhållanden. Det finns även situationer där myndigheter, företag eller personer p.g.a. att hon bär på två identiteter, gör felaktiga eller ofullständiga antaganden om Sylvie Msellati utan hennes kännedom och således utan att hon ges möjlighet att förklara eller uppvisa några handlingar.

Varje gång Sylvie Msellati visar handlingar, identifierar sig eller legitimerar sig med båda namnen finns en stor risk att förvirring, svårigheter och misstänkliggöranden uppstår. Sylvie Msellati måste själv hålla reda på, i all framtid, vilken identitet som ska användas till vad och vilken signatur hon ska använda. Om hon tar fel kan det få ödesdiga konsekvenser. Man kan också konstatera att ett direkt namnbyte ofta är hanterbart i register, datasystem och att folk har förståelse för det – men det är en helt annan situation att ha två olika identiteter samtidigt. Det blir således en praktisk omöjlighet. Även om hon i många fall kan förklara detta genom att presentera båda passen när hon fysiskt uträttar ett ärende, hur ska hon göra när ärendena ska uträttas över telefon, internet eller brevlades? Man kan själv fundera på hur många formulär man fyllt i där det lämnats möjlighet att ange två olika namn och dessutom getts möjlighet att bifoga kopior på två pass samt födelsebevis. Antagligen inget.

Man kan också ifrågasätta om det är rimligt att Sylvie Msellati ska tvingas bära båda passen samt en kopia på sitt födelsebevis under resten av sitt liv, och om det är rimligt att tro att det alltid är möjligt att övertyga polis, tull, banker, läkare, m.m. att man innehar två olika identiteter, oavsett om dessa handlingar är tillgängliga.

Sylvie Msellati får också särskilt nämna att det kan vara problematiskt och även direkt farligt att resa mellan länder med fler än ett pass. Så här skriver Utrikesdepartementet som information till personer med dubbelt medborgarskap: *"Om du reser med två pass kan gränspolis och tullmyndigheterna genomföra extra kontroller. Du kanske saknar in- eller utresestämpel i ett av passen. Anledningen till att du reser med två pass kan också ifrågasättas. I en del länder kan det ena passet beslagtas och du kan riskera böter. Det kan till och med hända att du hindras lämna landet."* Rådet är att man bör resa med endast ett av sina pass. Frankrikes utrikesdepartement ger liknande råd. Sylvie Msellati menar att denna typ av problem och risker dessutom förstoras betydligt av det faktum att passen i hennes fall har två olika namn. Sylvie Msellati har alltså under resor att välja mellan att använda båda identiteterna, ta med sig båda passen och därmed utsätta sig för dessa förekommande risker, eller att välja endast en identitet och ett pass och således utsätta sig för risken att inte kunna styrka sin andra identitet och andra handlingar, eller att de ID-handlingar hon bär med sig styrker en annan identitet än vad som förväntas vid ett givet tillfälle.

Sylvie Msellati får även påpeka att hon i många fall tvingas använda sitt gamla efternamn även i Frankrike, vilket i praktiken förnekar effekten av hennes namnbyte där. I bästa fall tvingas hon då leva med de besvär som hon upplevde med namnet Msellati och som franska myndigheter gett henne rätt att undvika – i värsta fall uppfattas hon dessutom som besvärlig och/eller att hon ger upphov till misstänksamhet p.g.a. att hon innehar två olika identiteter.

FÖRETAGSJURISTERNA

Här följer några konkreta exempel på besvär som Sylvie Msellati redan utsatts för. Exempelen är inte uttömmande.

Exempel 1a: Uthämtning av paket från Frankrike

Sylvie åkte till PostNords kontor på Dalagatan för att hämta ett paket. Hon hade fått en avisering via SMS som inte innehöll någon information om avsändare eller mottagarnamn. Sylvie visade sitt svenska ID-kort med efternamnet Msellati vid disken på PostNords kontor. Den anställda vid kassan avvisade ID-kortet och sade att namnet inte stämmer med mottagarnamnet på paketet. Sylvie måste då åka hem och hämta sitt franska ID-kort och återvända till PostNords kontor. Väl framme igen vid disken, som nu bemannades av en annan anställd, visade Sylvie sitt franska ID-kort med namnet Montclair. Denne anställda nr 2 menade att han inte kan läsa franska, och att Sylvie skulle göra som alla andra, dvs. legitimera sig med mobilt Bank-ID. Sylvie förklarade då att det inte skulle fungera eftersom hennes Bank-ID är kopplat till ett annat namn (Msellati). Anställda nr 2 var nu märkbart irriterad och antydde att det var någon form av bedrägeri. Till slut lyckades Sylvie övertala anställda nr 2 att tillkalla anställda nr 1 som ursprungligen betjänade Sylvie och denne kunde efter viss förvirring lämna ut paketet. Ärendet som normalt skulle ta tio minuter tog tre timmar.

Exempel 1b: Jobb och jobbsökande

Sylvie söker för tillfället jobb. Sylvie är akademiker, har studerat företagsekonomi och har diplom från handelshögskolor i både Frankrike och USA. Hon har en internationell profil, med flytande språkkunskaper i både franska, svenska, engelska och tyska samt erfarenheter inom försäljning och affärsutveckling i flera EU-länder och flera länder utanför EU på sitt CV. Det är naturligt, kanske t.o.m. nödvändigt, för Sylvie att söka sig till, exempelvis, svenska företag som exporterar till Frankrike och vice versa, för att Sylvie ska kunna dra full nytta av sina unika kompetenser. Att inte kunna ha en enhetlig profil är mycket besvärligt för Sylvie. Vilket namn ska hon använda på professionella nätverk såsom exempelvis LinkedIn och Arbetsförmedlingen? Vilket namn ska hon använda i en ansökan till ett franskt företags kontor i Sverige, där rekryteringsavdelningen finns i Paris? Denna typ av problem uppstår dagligen för Sylvie i sitt arbetssökande.

Sylvie har diplom, certifieringar och betyg som numera endast kan återfinnas under namnet Montclair, eftersom Sylvies namn är bytt i franska folkbokföringen samt att hon även meddelat skolor och institut att hon bytt namn. Det innebär att när potentiella arbetsgivare kontrollerar Sylvies meriter saknas kongruens och det finns risk att rekryteringsprocessen försvåras eller avbryts. I många fall får inte Sylvie Msellati ens någon möjlighet att förklara, utan hennes ansökan läggs bara åt sidan i konkurrens med många andra.

Gällande problem som riskerar att uppstå i framtiden

Här nedan följer några konkreta exempel på situationer där Sylvie Msellati kan eller kommer att bli tvungen att hantera besvär och olägenheter på grund av det faktum att hon innehar två identiteter. Exempelen är inte uttömmande.

FÖRETAGSJURISTERNA

Som inledning och bakgrund till exemplen får Sylvie Msellati först notera följande. Sylvie Msellati har fortfarande starka band till Frankrike, med föräldrar, syskon, annan familj, vänner, i yrkeslivet samt förstås en del kontakter med franska myndigheter i egenskap av fransk medborgare. Hon reser ofta både yrkesmässigt och privat, såväl inom som utanför EU.

Hon får även påpeka att oavsett om dessa situationer faktiskt kommer att inträffa, så innebär risken att de inträffar en betydande oro, ängslan och stress.

Exempel 2a: Sjukvård i Frankrike

Sylvie Msellati besöker ofta sin familj och vänner i Frankrike och reser även i arbetet till Frankrike. Skulle behovet att söka sjukvård uppstå, så identifierar sig Sylvie självklart som fransk medborgare i namnet Montclair för inskrivningen. Men Sylvie måste även, som boende i Sverige, uppvisa sitt "Europeiska sjukförsäkringskort" utfärdat av svenska Försäkringskassan för att styrka sin rätt till sjukförsäkring inom EU/EES. Detta kort står i namnet Msellati och Sylvie måste således legitimera sig även med sitt svenska pass. Hon kommer då bli ställd inför valet att försöka övertyga personalen att de kan begära ersättningen från svenska myndigheter i detta andra namn, Msellati. Eller, mer sannolikt, får hon betala för vården på plats och sedan begära ersättning från Försäkringskassan i Sverige. Kvitton och andra styrkande handlingar är då ställda till Sylvie Montclair och det är mycket osäkert hur Försäkringskassan kan godkänna ersättning för dessa kostnader.

Exempel 2b: Journalöverföring mellan länder

En annan situation som kan uppstå med anknytning till sjukvård är i det fall journaler och liknande ska överföras mellan Sverige och Frankrike. Dessa handlingar är förstas sekretessbelagda och kan endast visas och överföras efter ordentlig kontroll av behörighet. Sylvie Msellati anser att det finns en överhängande risk att en läkare inte vill befatta sig med ärendet att begära ut journaler för en person vars namn inte stämmer med namnet på deras patient samt att det även finns risk att journaler helt enkelt inte kan hittas på grund av skillnaden i namn mellan länderna.

För att dra detta exempel till sin spets, vad händer om Sylvie är på sjukhus, nedsövd, och läkaren är tvungen att inhämta en journal från Frankrike, eller vice versa, och ringer till läkare i det andra landet? Problemet är att läkaren inte finner journalen, då Sylvie inte är i stånd att visa upp sina båda pass och sitt franska födelsebevis.

Exempel 2c: Banköverföringar och transaktioner mellan länder

Som fransk medborgare har Sylvie Msellati förstås då och då kontakter med franska myndigheter och hon handlar ofta från franska butiker på internet. Det finns alltså situationer då pengar ska överföras mellan länderna. Det kan då uppstå problem när Sylvie, både som mottagare och avsändare har ett annat namn än sin franska identitet. Det råder stor risk att en överföring blockeras eller fördröjs på vägen om namnet på mottagaren inte stämmer överens med ägaren till bankkontot. Och tvärtom finns risk att betalningar från Sylvie inte registreras korrekt om avsändarnamnet inte matchar med det namn som står på fakturan.

FÖRETAGSJURISTERNA

Vid internationella banköverföringar är det numera regel att man måste styrka varifrån pengarna kommer och vilken destination de har för att överkomma misstanke om penningtvätt och/eller terrorism. Även om Sylvie Msellati i slutändan kan styrka sina båda identiteter, som Skatteverket vill påstå, kan tidsfaktorn medföra att syftet med transaktionen går förlorad eller att skada för Sylvie Msellati uppstår.

Exempel 2d: Pension och liknande

Sylvie Msellati har bott och arbetat i Frankrike, Sverige och andra EU-länder där hon tjänat in pensionsrättigheter. Det innebär att Sylvie kommer ha rätt till pensionsutbetalningar från flera länder. Huruvida dessa pensionssystem tillåter att utbetalningar görs till bankkonton och adresser med andra namn än mottagaren är svårt att bekräfta helt på förhand, men ger förstås upphov till problem, osäkerhet och oro hos Sylvie.

Exempel 2e: Arv, gåvor och liknande

Bestämmelser och rutiner kring arvsrätt och liknande juridiska situationer anses speciellt komplicerat för personer med dubbla medborgarskap. Det är lätt att förutse att ytterligare komplikationer och hinder kan uppstå när medborgarskapen dessutom har olika namn.

Exempel 2f: Resor mellan länder

Om Sylvie Msellati i Sverige köper en flygbiljett i namnet Msellati och kommer till Frankrike och uppvisar franskt pass med namnet Montclair kommer detta uppenbart att skapa förvirring och problem. I vissa fall kan denna typ av situation även leda till mycket allvarliga problem så som misstankar om spioneri, penningtvätt, terrorism eller andra kriminella aktiviteter.

Ett annat exempel är att hon har tecknat svensk reseförsäkring i namnet Msellati och kommer till ett tredje land där hon skadar sig. Myndigheterna identifierar henne som Montclair och kan inte finna någon försäkring som matchar med det namnet.

Exempel 2g: Myndighetskontakter, delgivning och liknande

Om en myndighet i Frankrike vill delge Sylvie Montclair någonting är risken stor att de inte kan finna henne, då hon bär namnet Msellati i Sverige. Även tvärt om kan vara fallet.

Exempel 2h: Bedrägerier och identitetsstöld

Sylvie Msellati menar att det faktum att hon bär på två identiteter ger en ökad risk att hon drabbas av bedrägerier såsom identitetsstöld. Detta kan innebära ekonomisk skada både för Sylvie Msellati och andra. Om en person bär på två olika identiteter skulle denna person kunna utnyttja detta i bedrägligt syfte gentemot myndigheter och andra. Det kan varken ligga i EU:s eller Sveriges intressen att en och samma person bär på olika identiteter med beaktande av de kriminella möjligheter som kan utnyttjas när en person bär på flera olika identiteter.

Grund för rättegångskostnader

Vid en utgång i målet som innebär bifall till Sylvie Msellati talan i Högsta Förvaltningsdomstolen bör hon i analogi med reglerna i 31 kap. rättegångsbalken och artikel 6 i Europakonventionen tillerkännas ersättning för sina kostnader med ett skäligt belopp. Innan målet avgörs begär Sylvie Msellati således tillfälle att precisera sitt kostnadsyrkande.

FÖRETAGSJURISTERNA

Kommentarer till Skatteverkets påståenden

Avslutningsvis får jag kommentera olika påståenden från Skatteverket och ge Sylvie Msellatis syn på dessa påståenden. Hänvisningar sker också till EU:s praxis.

“Att vägra ett sådant namnbyte för en EU-medborgare är vidare endast att se som en begränsning av unionsmedborgarens rättigheter till fri rörlighet enligt art 21 FEUF om vägran ger upphov till avsevärda problem för personen såväl administrativt, yrkesmässigt som privat. Enligt Skatteverkets uppfattning har inte Sylvie Msellati visat att det finns någon konkret risk för att Skatteverkets vägran att godkänna namnbytet kan ge upphov till sådana avsevärda problem. Sylvie Msellati innehar svenskt respektive franskt hemlandspass med vilka hon kan styrka sin identitet både i efternamnet Msellati och Montclair. Hon kan vidare vid behov uppvisa det franska födelsebeviset där det framgår att franska myndigheter ändrat hennes namn.” – Skatteverkets överklagan s. 6.

Sylvie Msellati är av annan åsikt.

För det första menar Sylvie Msellati att hennes rättigheter enligt artikel 21 FEUF utan förbehåll begränsas som en konsekvens av Skatteverkets vägran att erkänna namnbytet. EU-domstolen skriver 2 juni 2016 (C-438/14 Bogendorff von Wolffersdorff p. 47.) *”Då myndigheterna i en medlemsstat vägrar erkänna en av sina medborgares för- och efternamn, såsom de fastställts och registrerats i en annan medlemsstat där han eller hon också är medborgare, utgör detta följaktligen en begränsning av de rättigheter som tillerkänns varje unionsmedborgare genom artikel 21 FEUF.”*

För det andra menar Sylvie Msellati att det icke desto mindre även kan visas att en uppenbar konkret risk att Skatteverkets vägran att godkänna namnbytet ger upphov till avsevärda problem för Sylvie Msellati såväl administrativt, yrkesmässigt som privat. Utöver vad som redan åberopats i Förvaltningsrätten och Kammarrätten, beskrivs även i detta yttrande ett antal exempel på olägenheter och besvär som redan har uppstått samt riskerar att uppstå.

För det tredje menar Sylvie Msellati att långt ifrån alla problematiska situationer kan lösas genom att uppvisa franskt och svenskt pass samt födelsebevis. Det är ofta inte ens en fråga om vad som kan styrkas, utan ett grundläggande problem att register och processer inte har stöd för att en person bär på flera identiteter. Det är inte heller givet att Sylvie Msellati alltid ges möjlighet att visa att hon bär på båda identiteterna – antaganden kan göras, beslut kan tas och åtgärder kan vidtas utan hennes kännedom och som grundar sig på felaktiga eller ofullständiga uppgifter om Sylvie Msellatis namn och identiteter. Som påpekats ovan är det dessutom riskabelt att resa mellan länder med två pass.

“Namnförvärvet skedde den 21 september 2017. Vid tidpunkten för Skatteverkets beslut hade Sylvie Msellati burit namnet i Frankrike under cirka åtta månader. Sylvie Msellati har varit folkbokförd i Sverige sedan april 2011. Sylvie Msellati var således svensk medborgare och sedan lång tid folkbokförd i Sverige vid tidpunkten för namnförvärvet i Frankrike. – Skatteverkets överklagan s. 5.

FÖRETAGSJURISTERNA

Sylvie Msellati menar att detta är en förvanskning av den faktiska kronologiska ordningen på händelserna. Namnförvärvet är en process som inleds med en ansökan och tar många månader. Sylvie Msellati lämnade ansökan för namnbytet till Frankrikes justitieministerium i december 2015. Dekret om namnbytet beviljades publicerades i maj 2017 och fullbordades efter att födelsebevis och folkbokföring justerades i september 2017. När ansökan om namnbyte lämnades in till franska justitieministeriet var Sylvie Msellati således inte svensk medborgare.

“Sylvie Msellati har sammanfattningsvis, såsom svensk medborgare med hemvist i riket, vänt sig till en utländsk myndighet för att få till stånd en namnändring där det finns hinder mot förvärv enligt personnamnlagens bestämmelser. Jämfört med PBR:s mål 01-326 ligger det avseende Sylvie Msellati närmare till hands att anta att namnbytet i utlandet var motiverat av att få namnet godkänt även i Sverige.” – Skatteverkets överklagan s. 6.

Som tidigare påpekats var Sylvie Msellati inte svensk medborgare vid tillfället för ansökan om namnbyte i Frankrike. Däremot var hon en fransk medborgare boende i Sverige, som vände sig till myndigheterna i sitt födelseland Frankrike, för att utföra ett namnbyte till ett vedertaget franskt namn med uppenbart franskt ursprung. Hon får även citera Skatteverkets egen hemsida där Skatteverket ger följande råd till utländska medborgare som vill byta namn: *“Utländska medborgare som bor i Sverige får byta namn enligt svenska namnregler. Innan du som är utländsk medborgare byter namn i Sverige är det viktigt att du tar reda på om namnbytet går att få registrerat i ditt utländska pass.”* Det är ett bra råd, speciellt med tanke på att administrativt namnbyte i Frankrike är betydligt mer komplicerat än i Sverige och att det dessutom är omöjligt att veta huruvida efternamnsbyte kan ske i Frankrike innan man genomgått processen där.

I frågan om motivet menar Sylvie Msellati att det vore absurt att tänka sig att hon skulle vilja genomföra ett namnbyte för att det skulle gälla en viss plats och att intentionen således självklart var att det nya namnet skulle gälla hennes person över hela världen. Det innebär inte att någon baktanke fanns, som Skatteverket antyder, att kringgå den svenska personnamnslagen.

Procedur för administrativt namnbyte i Frankrike

Då det i Skatteverkets överklagan förekommer antydningar och missuppfattningar kring legitimiteten i namnbytet i Frankrike och vilken myndighet som beslutat om namnbytet, får Sylvie Msellati redogöra för hur regelverket och proceduren för administrativa namnbyten i Frankrike fungerar.

Artikel 61 till 61–4 i Frankrikes *Code Civil* (ung. civilagen) fastställer medborgarens rätt att ansöka om administrativt byte av efternamn. Bytet ska berättigas av *“intérêt légitime”* (ung. legitimt intresse).

“Décret” (ung. förordning) nummer 94–52 från 22 januari 1994 beskriver processen för namnbytet och hur en ansökan ska utföras. En sammanfattning av denna process som varje

FÖRETAGSJURISTERNA

sökande måste gå igenom listas här nedan. De delar som inte är relevanta i Sylvie Msellatis fall, exempelvis särskilda regler för barn, är utlämnade.

Ansökan skall föregås av:

- att sökanden kungör intentionen att byta namn i *Journal Officiel de la République Française*, vilket är Frankrikes officiella nationella publikation för lagar, förordningar samt de meddelanden som myndigheter och enskilda personer är ålagda att kungöra (ung. *Svensk författningssamling* samt *Post- och Inrikes Tidningar*).

Ansökan skall innehålla:

- utdrag ur folkbokföringen (ung. personbevis);
- kopia av pass eller identitetskort som styrker franskt medborgarskap;
- utdrag ur belastningsregister;
- bevis att intentionen av namnbytet kungjorts i *Journal Officiel de la République Française*;
- ett personligt brev som beskriver sökandens legitima intresse, skäl och motiveringar till namnbytet, både varför denne vill byta från sitt befintliga namn och varför specifikt det nya namnet valts.

Ansökan skall skickas till *Ministère de la Justice* (ung. Frankrikes justitieministerium).

Om ansökan uppfyller kraven och *Ministère de la Justice* bedömer att namnbytet är berättigat och att inga hinder förekommer så kan namnbytet beviljas. Beslutet publiceras sedan som ett nationellt "*décret*" i *Journal Officiel de la République Française*. Allmänheten ges två månader att komma med invändningar mot namnbytet. Om inga invändningar har inkommit efter två månader så har namnbytet vunnit laga kraft.

Om beslutet vunnit laga kraft utan invändningar enligt ovan, ska sökanden sedan begära ett utfärdande av "*certificat de non-opposition*" (ung. intyg om icke-opponerande) från *Conseil d'Etat* (ung. Högsta Förvaltningsdomstolen).

Med en kopia på det "*ampliation du décret*" (ung. en certifierad kopia av dekretet) samt "*certificat de non-opposition*" den sökande erhållit ska hen skriva till *Le Procureur de la République* (ung. statsåklagaren) vid *Le tribunal de grande instance* (ung. tingsrätten) i sin födelseort och begära att namnbytet verkställs i form av justering av födelsebeviset, ändring i folkbokföringen m.m. Justeringen i födelsebeviset görs i originaldokumentet och består i att det ursprungliga efternamnet överstryks och det nya efternamnet skrivs in tillsammans med en referens i födelsebevisets marginal till det beslut som orsakade bytet. Det är en permanent och oåterkallelig förändring.

När folkbokföringen och födelsebeviset justerats kan sökanden slutligen begära att få ett nytt pass och identitetskort utfärdat med det nya namnet.

Ansökningsproceduren är komplex och ansökningarna beviljas inte automatiskt av *Ministère de la Justice*, vilket bekräftas av statistiken. I genomsnitt görs cirka 2500 ansökningar om

FÖRETAGSJURISTERNA

administrativt namnbyte i Frankrike per år. Under år 2017 beviljades totalt 1508 ansökningar samtidigt som 1566 ansökningar nekades (se publikationen *Dalloz Actualité*, 16 april 2018).

Tidslinje över Sylvie Msellatis ansökningar om namnbyte respektive svenskt medborgarskap

Då det i Skatteverkets överklagan förekommer felaktigheter och missuppfattningar kring kronologin för ansökningar och beslut får Sylvie Msellati redogöra för händelseförloppet i kronologisk ordning.

2015-07-20, Sverige. Sylvie Msellati ansöker om svenskt medborgarskap hos Migrationsverket.

Den uppskattade tiden för handläggning var då ca 18 månader, enligt Migrationsverket.

2015-12-15, Frankrike. Sylvie kungör intentionen att byta efternamn från Msellati till Montclair i *Journal Officiel de la République Française* den 15 december 2015 där det publiceras med nr 38452, sid 23118.

2015-12-21, Frankrike. Sylvie lämnar in ansökan om att byta efternamnet från Msellati till Montclair hos *Ministère de la Justice*.

En bekant till Sylvie hade gjort samma ansökan ett par år tidigare och handläggningen hade då tagit ca tre månader. Av denna anledning var Sylvies egen uppfattning att detta ärende skulle ta ungefär tre månader även för henne. Som vi kan se nedan tog det dock närmare två år att fullborda namnbytet i Frankrike.

2016-12-01, Sverige. Migrationsverket beviljar svenskt medborgarskap till Sylvie som snart efteråt erhåller sitt svenska pass med efternamnet Msellati.

2017-05-05, Frankrike. *Ministère de la Justice* beslutar att bevilja namnbytet från Msellati till Montclair. Beslutet är ett nationellt "décret" som signeras av Frankrikes dåvarande premiärminister Bernard Cazeneuve och justitieminister Jean-Jacques Urvoas.

2017-05-07, Frankrike. *Ministère de la Justice* kungör namnbytet som ett nationellt "décret" i *Journal Officiel de la République Française* den 7 maj 2017 med nr 108 under art. 1, sid 154. Allmänheten har därmed två månader på sig att invända innan beslutet betraktas som definitivt.

2017-07-04, Frankrike. *Ministère de la Justice* meddelar Sylvie att namnbytet är beviljat och skickar en "ampliation du décret" (ung. en certifierad kopia av dekretet).

2017-07-19, Frankrike. Sylvie skriver till *Conseil d'Etat* med en begäran om ett "certificat de non-opposition".

2017-08-02, Frankrike. *Conseil d'Etat* skickar till Sylvie ett brev som fungerar som ett "certificat de non-opposition".

FÖRETAGSJURISTERNA

2017-08-21, Frankrike. Sylvie lämnar in begäran till *Procureur de la République de Marseille (Bouches-du-Rhône)* (ung. statsåklagaren i Marseille) att namnbytet ska verkställas enligt art. 61-4 *Code Civil*.

2017-08-21, Frankrike. *Procureur de la République de Marseille* utfärdar instruktion nr 17/01696 till folkbokföringen och andra myndigheter i Sylvies födelsestad Marseille att justera register samt födelsebevis m.m. i enlighet med *Ministère de la Justice "décret"* om namnbytet.

2017-09-21, Frankrike. *L'officier de l'état civil* (ung. civilregisteransvarig) utför den permanenta ändringen av Sylvies efternamn i hennes födelsebevis. I marginalen på födelsebeviset noteras referenser till det dekret som ledde till ändringen.

2017-10-18, Frankrike/Sverige. Sylvie vänder sig till Frankrikes ambassad i Stockholm för att utfärda ett nytt franskt pass och identitetskort med sitt nya efternamn Montclair.

2017-10-31, Sverige. Sylvie lämnar en "Begäran om rättelse/ändring av personuppgifter" till Skatteverket i Stockholm för att uppdatera efternamnet från Msellati till Montclair i folkbokföringen. Sylvie åberopar att namnbytet genomförts i Frankrike och inkluderar bl.a. en kopia på sitt svenska och franska identitetskort samt en kopia på sitt födelsebevis.

2017-11-27, Sverige. Skatteverket meddelar att eftersom Sylvie är svensk medborgare så ska ärendet behandlas enligt svensk personnamnlag och att den "Begäran om rättelse/ändring av personuppgifter" således inte kan appliceras.

Det kan nämnas att om Sylvie alltså inte var svensk medborgare vid tillfället hade denna begäran om rättelse/ändring varit giltig. Reglerna är då sådana att Skatteverket i princip per automatik utför uppdateringen.

2017-12-11, Sverige. Sylvie lämnar in en ansökan om "Byte till nybildat efternamn" till Skatteverket, efter samråd med en handläggare på Skatteverket om vilken specifik blankett/rubricering som ansökan om namnbytet skall ha.

2018-06-20, Sverige. Skatteverket avslår Sylvies ansökan att byta efternamnet till Montclair, vilket föranleder den nu aktuella processen med överklagan till Förvaltningsrätten och vidare till Kammarrätten som beviljar namnbytet, men som slutligen överklagas av Skatteverket till Högsta Förvaltningsdomstolen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har Sylvie Msellati visat att hennes rätt till erkännande av namnbytet omfattas av hennes grundläggande rättigheter som unionsmedborgare samt de mänskliga rättigheterna.

Det har även visats att det nya efternamnet Montclair inte strider mot det svenska namnskicket avseende förnamn, samt att Sylvie Msellatis intressen i sammanhanget väger tyngre än förväxlingsrisken.

FÖRETAGSJURISTERNA

Sylvie Msellati har också visat på en mängd konkreta problem som har uppstått och som kan uppstå. Således har hon med styrka visat att det föreligger särskilda skäl för namnbytet och att det uppstår avsevärda problem, såväl administrativt, yrkesmässigt som privat.

Slutligen har Sylvie Msellati med tydlighet visat att vägran att bevilja namnbytet i övrigt ger orimliga och absurda konsekvenser för henne.

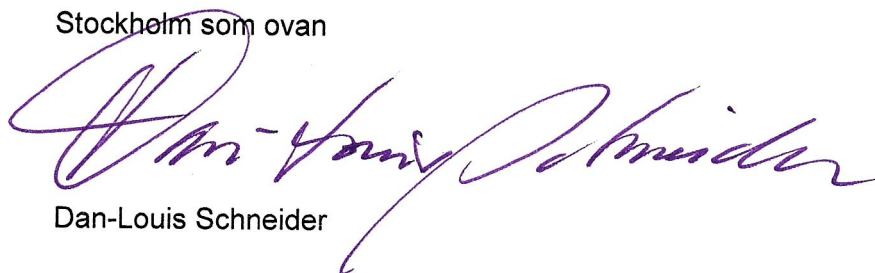
Det måste vara av yttersta vikt att undvika att en och samma unionsmedborgare med dubbelt medborgarskap inom unionen tvingas bäras två olika namn.

Sammanfattningsvis ska Skatteverkets överklagande avslås och Kammarrättens beslut att bifalla hennes byte av efternamn till Montclair skall bestå.

Bilagor

- Bilaga 1: Journal Officiel kungörande av intentionen att byta namn
- Bilaga 2: Bekräftelse av ansökan om namnbyte i Frankrike
- Bilaga 3: Journal Officiel publicering av dekret avseende namnbyte
- Bilaga 4: Meddelande om dekret och "ampliation du decret"
- Bilaga 5: Begäran om certificat de non-opposition
- Bilaga 6: Certificat de non-opposition
- Bilaga 7: Begäran att namnbytet ska verkställas i Marseille
- Bilaga 8: Bekräftelse att statsåklagaren utfärdat instruktioner
- Bilaga 9: Födelsebevis med ändrat namn
- Bilaga 10: Franskt pass med efter namnet Montclair
- Bilaga 11: Begäran om rättelse/ändring av personuppgifter
- Bilaga 12: Brev från Skatteverket ang. att ändring inte går
- Bilaga 13: Kommunikation med handläggare Skatteverket
- Bilaga 14: Ansökan om avgiftsbelagt byte till nybildat efternamn
- Bilaga 15: Förslag till beslut /Skatteverket
- Bilaga 16: Europeiska Sjukförsäkringskortet utfärdat av Försäkringskassan
- Bilaga 17: Information om Dubbelt medborgarskap /Utrikesdepartementet
- Bilaga 18: Information om Internationella namnregler /Skatteverket
- Bilaga 19: Statistik administrativa namnbyten i Frankrike /Dalloz Actualité
- Bilaga 20: Code Civil, Section 2, Article 60 - 61-4
- Bilaga 21: Décret n.94-52 du 20 janvier 1994 relatif à la procédure de changement de nom

Stockholm som ovan

Dan-Louis Schneider